

Nicolaus Matz: Circa initium algorismi

Aenigma

- 1 Sint duo socii habentes amphoram plenam vini, ad quam praecise intrant octo mensurae
2 vini, et non habentes aliud vas, cum quo dividerent, nisi quod unus habeat unum
3 cantharum, ad quem transeant solum quinque mensurae, et alter habeat unum
4 cantharum, ad quem transeant tantum tres mensurae. Tunc queritur, qualiter debeant
5 dividere illis cantharis, quod cuilibet cedant praecise quattuor et non minus.

Z. 1: **amphora, -ae f.**: Amphore (Tonkrug mit zwei Henkeln) – **ad quam praecise intrant octo mensurae**: in die genau acht Maß passen Z. 3: **canthus, -i m.**: Krug – **ad quem transeant ... mensurae** in den ... Maß passen Z. 5: **cuilibet**: einem jeden – **cedere**: hier: bleiben – **praecise**: genau

---

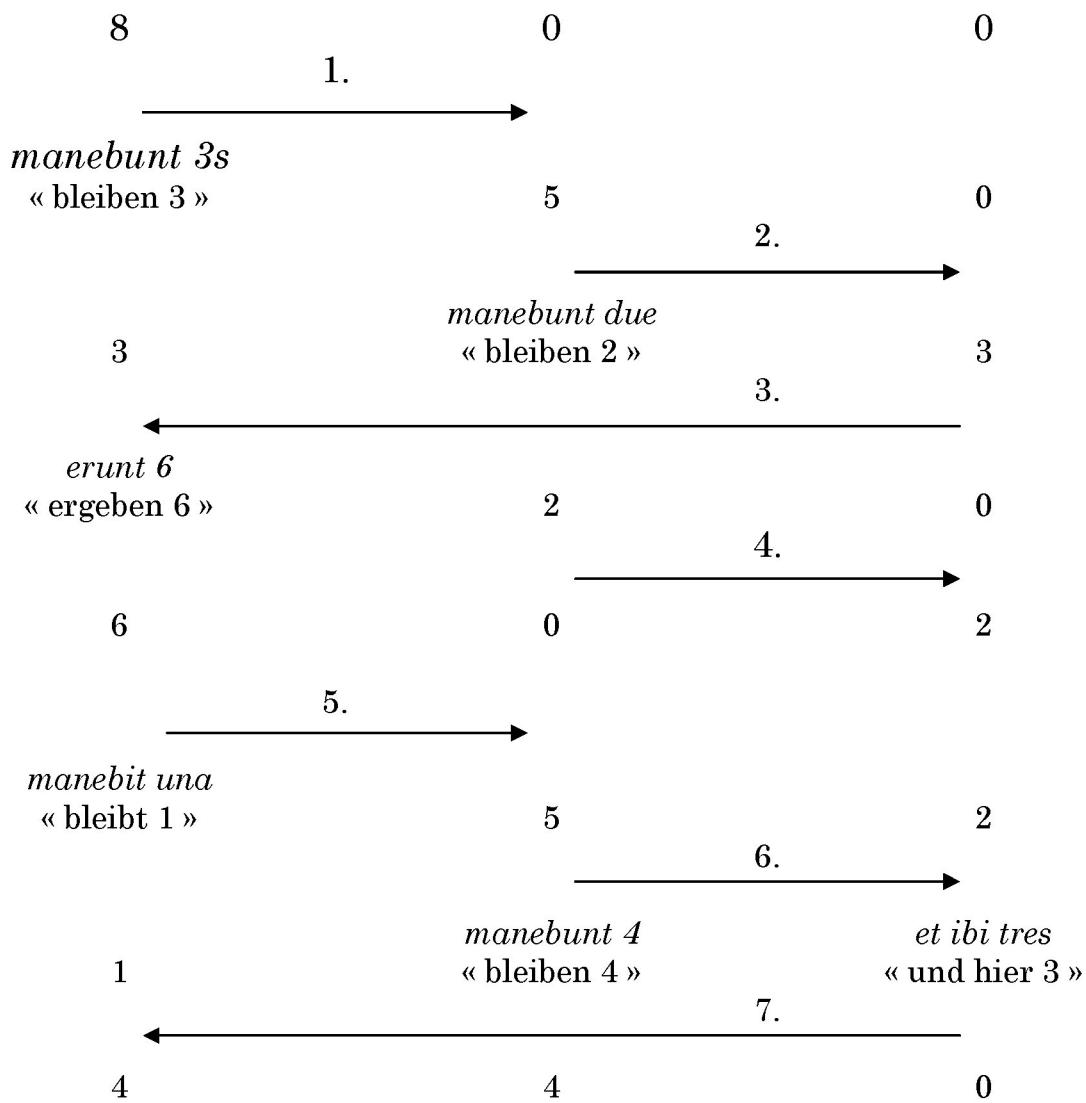
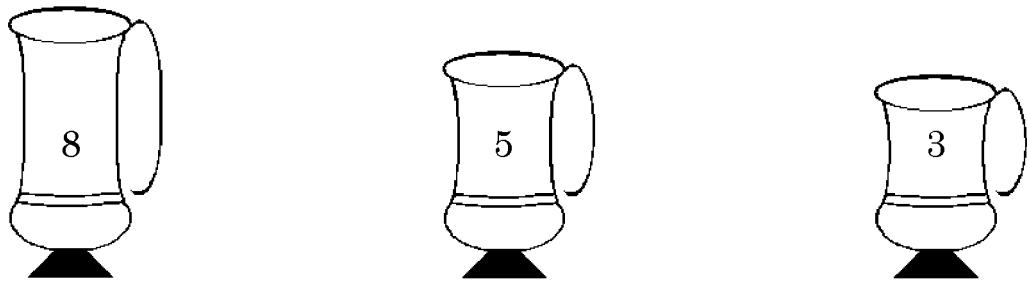
Eigene zeichnerische Lösungsskizze:

Solutio

1 Respondetur, quod sic: Primo fundant et repleant cantharum continentem quinque
2 mensuras, deinde fundant de illis quinque ad cantharum, in quem transeant tres, et
3 remanebunt in praecedenti cantharo, scilicet in quem transeant quinque mensurae,
4 adhuc duae mensurae, et tunc fundas illas tres ad amphoram, et tunc in amphora
5 continentur sex. Deinde fundas duo, quae remanserunt in cantharo quinque, ad
6 cantharum trium, deinde imple cantharum quinque de amphora, et remanebit una
7 mensura in amphora, et duae sunt in cantharo trium, imple igitur cantharum trium de
8 illis quinque, et remanebunt praecise quattuor in cantharo quinque et in cantharo trium
9 tres, funde ergo illas tres ad amphoram, et etiam erunt quattuor, et sic sunt bene
10 divisae.

Z. 1: **replere**: wieder anfüllen – **cantharus, -i m.**: Krug – **continere**: enthalten Z. 2:
mensura, -ae f.: Maß – **in quem transeant**: in welchen passen Z. 3: **praecedenti**:
hier: dem vorigen Z. 4: **amphora, -ae f.**: Amphore (Tonkrug mit zwei Henkeln)
Z. 6: **implere**: auffüllen Z. 8: – **praecise**: genau

Nicolaus Matz: Lösungsskizze

Quelle:

M. Hellmann, Circa inicium algorismi. Die Algorismus-Vorlesung von Nicolaus Matz (Rathaus- und Museumsreihe 23), Michelstadt 2006, CV.